

Terminologia dels estils musicals

Criteris del Consell Supervisor sobre les denominacions en català dels estils musicals

Els Criteris generals aplicats pel Consell Supervisor en l'establiment de les denominacions catalanes d'estils o moviments musicals amb origen en un manlleu pretenen ser una eina pràctica de referència per als professionals que utilitzen la terminologia d'aquest àmbit, ja sigui en àmbits de divulgació generals com els mitjans de comunicació, ràdio, televisió, etc., com en mitjans especialitzats o àmbits acadèmics.

D'acord amb el tractament habitual dels manlleus, les possibilitats de denominació plantejades per a aquests casos han estat tres: 1) la proposta d'una alternativa pròpia que permeti evitar el manlleu; 2) l'adaptació del manlleu a l'ortografia catalana; 3) l'adopció directa del manlleu, sense cap mena d'intervenció, quan ni la proposta alternativa ni l'adaptació s'han considerat viables. Per raons d'ús i d'internacionalitat de les designacions angleses, en aquest cas s'ha optat majoritàriament per l'adopció dels manlleus.

1. Adopció directa del manlleu

En general, es proposa l'adopció del manlleu, sense cap tipus d'adaptació ni intervenció gràfica, en els casos següents, especialment quan s'esdevenen totes dues circumstàncies:

- a) Quan el manlleu és l'única forma documentada, en català i també en les altres llengües (castellà, francès, etc.), i té, per tant, un caràcter internacional especialment marcat.
- b) Quan l'adaptació del manlleu a l'ortografia catalana desfiguraria excessivament la denominació habitualment utilitzada i tampoc no s'ha trobat una alternativa catalana prou vàlida o consensuada per a substituir-la.

2. Adaptació del manlleu a l'ortografia catalana

En general, es proposa l'adaptació del manlleu a l'ortografia catalana en els casos següents, especialment quan hi concorren dues o més d'aquestes circumstàncies:

- a) Quan el manlleu adaptat ja té un ús habitual en l'àmbit, o està força introduït, i està avalat, a més, pels especialistes.
- b) Quan el manlleu adaptat ja es documenta en fonts de referència generals o de l'àmbit, especialment en obres lexicogràfiques i terminològiques.

c) Quan el manlleu adaptat, malgrat que no sigui la designació habitual o no s'utilitzi, no divergeix gaire de la denominació originària i s'identifica sense dificultats amb el concepte de referència.

d) Quan en altres llengües (castellà, francès, italià, etc.) també es documenta àmpliament el manlleu adaptat.

3. Proposta d'una alternativa catalana al manlleu

En general, es proposa una alternativa catalana al manlleu en els casos següents, especialment quan hi concorren dues o més d'aquestes circumstàncies:

a) Quan l'alternativa és lingüísticament adequada, ja té un ús abundant i té l'aval dels experts.

b) Quan l'alternativa permet identificar el concepte sense problema, situació que es dona sobretot quan és un calc motivat de la denominació originària (és el cas, per exemple, de substantius sintagmàtics descriptius, del tipus nom + adjectiu, procedents de la traducció literal i de l'adaptació sintàctica dels components de la denominació de partida (adjectiu + nom > nom + adjectiu)).

c) Quan altres llengües (castellà, francès, etc.) també utilitzen la denominació anàloga.